

TEXT: ANNICA HULTH FOTO: ANNICA HULTH, BERIT SAHLSTRÖM

Kvinnorna tar plats I UNIVERSITETSHUSET

Traditionellt har det mest varit män som porträtterats på väggarna i universitetshuset. Snart blir det ändring på det. Konstnären Berit Sahlström har vävt flera stora vävar som avbildar kvinnor ur universitetets historia.

Berit Sahlström har tidigare varit lektor i konstvetenskap och jämställdhetshandläggare vid Uppsala universitet.

NÄR VI MÖTS i Berit Sahlströms ateljé i Malmö, pågår vävandet för fullt. En stor väv är redan klar och nu håller hon som bäst på att få fason på geografen Gerd Enequists ansikte. Till sin hjälp har hon ett svartvitt porträtt som ligger bakom varpen, men hon väver på fri hand och detaljerna får växa fram.

– Jag ser mig själv som målare med trådar och håller mig till tuskaft, en väldigt basal teknik, sä-

ger Berit Sahlström.

Hon har ett förflutet på Uppsala universitet som lektor i konstvetenskap och jämställdhets-handläggare. Efter att ha jobbat några år vid Högskolan i Gävle sade hon upp sig och satsade på att bli konstnär på heltid.

Hon satte sig vid vävstolen och började väva. Första projektet tog ett år, vävar såldes, och snart fortsatte hon med nya projekt. När

ELLEN FRIES

Disputerade 1883 på en avhandling i historia och var den första kvinnan i Sverige som erhöll doktorsgraden. Ellen Fries fortsatte sitt historiska författarskap och skrev bland annat boken "Märkvärdiga [dvs. ryktbara] Qvinnor".

LISA ROLF

Började studera på Uppsala universitet 1906 och fyra år senare var hon klar med en fil kand i teoretisk filosofi, religionshistoria och konsthistoria. Hon jobbade sedan som lärare vid olika folkhögskolor innan hon kom till Lund 1919 för att läsa religionshistoria. Efter en yrkesutbildning i Stockholm blev hon Lunds första stadsbibliotekarie år 1927.

ELSA ESCHELSSON

Sveriges första kvinnliga doktor (1897) och docent i juridik. Hon gjorde först en lysande karriär och blev docent i civilrätt efter disputationen. Men när hon strävade efter professur började svårigheterna. Motståndet från manssamhället var stort och hon fick aldrig tjänsten. Hon dog redan 1911, förmodligen för egen hand.

"Jag ser mig själv som målare med trådar och håller mig till tuskaft, en väldigt basal teknik", säger Berit Sahlström. Här väver hon ett porträtt av geografen Gerd Enequist. Till sin hjälp har hon ett svartvitt porträtt som ligger bakom varpen.

väven "Virtual Friends" ställdes ut var Uppsala universitet intresserade – men Stadsbiblioteket i Uppsala hann först.

Istället beställde universitetet flera bildvävar till Universitetshuset. Motivet är kvinnor i universitetets historia.

– Det är kända personer som har gått ur tiden, men också unga studenter som är anonyma. Jag bestämde mig för att ska jag göra människor som har varit föregångare, då vill jag göra människor inte utifrån att de är extraordinära utan faktiskt som representanter för sitt kön också.

En av vävarna, Kvinnorum, föreställer kvinnor från olika tider som har samlats i ett rum. Bilden knyter an till en äldre tavla, nämligen Emrik Stenbergs grupporträtt från 1911, av några allvarstygda män som har samlats kring ett bord i teologiska fakultetsrummet.

Det vilar ett allvar också över Berit Sahlströms bildväv – och inte har det alltid varit lätt att vara kvinna i akademien. Flera av kvinnorna hade stora motgångar i den manligt präglade universitetsvärlden.

– Det är ju inte en bild som är enbart positiv

och oproblematis. Jag vill också visa att det här är ett annat sätt att interagera på, en sorts verkstad eller workshop.

Berit Sahlström har använt sina egna erfarenheter av den akademiska miljön och har också vävt in verklighetsfrämmande inslag. Förutom att det är personer från helt olika tidsepoker som möts i ett rum stämmer inte alla perspektiv. En fåtölj ser ut som vatten, en kvinna lutar sig ut ur en ram.

– Det finns saker som inte stämmer och det är meningen att man ska orka titta på väven länge och upptäcka nya saker.

Invid vävstolen ligger massor av garntrådar i olika färger, utom svart, med oändliga kombinationsmöjligheter.

Hur lång tid tar det att väva?

– Jag brukar säga en kvadratmeter i månaden, beroende på lust, ork och entusiasm men också på hur mycket som är bestämt innan, säger Berit Sahlström.

Än är det många timmars arbete kvar innan Elsa, Ellen, Lisa, Sonja och alla de andra kan ta plats i Universitetshuset. ■

SONJA LYTTKENS

År 1956 blev hon den andra kvinnan i Sverige med en doktorsgrad i matematik, fick sedan en docenttjänst och blev 1963 Sveriges första kvinnliga universitetslektor i matematik. Lyttkens var mycket engagerad i arbetet med att förbättra kvinnors villkor i den akademiska världen. Hon tillträdde 1970 som Kalmar nations och Uppsala universitets första kvinnliga inspektör.